

It is noted that the modern music teacher education can't be effective without taking into consideration the basic professional skills, valuation and comparison of subjective and objective, internal and external, development of specific skills of certain activities, realization of the necessity the mastery of basic skills from low to high level.

A formed level of professional knowledge and skills of music teacher was determined based on multifunctionality of such profession (structural, communicative, artistic and creative). In particular importance was attached to the study of the presence of knowledge about the specific of creative activity of school pop-instrumental, understanding of its social purpose, making a perspective plan of creative activity, knowledge of compilation repertoire peculiarities. Basing on students survey analysis, it's affirm that at the initial stage of training most students have not yet formed a focus on the specific music activity, they have no clear idea about the future music pedagogical work. Failures in training to work with pop-instrumental group of future music teachers are conditioned by insufficient disclosure of training programs problems, which are connected with peculiarities and specific work with students. Therefore, to solve the task of training of future music teachers is impossible without studying their specialization during the initial period of training.

Key words: criteria; music teacher; professional training; readiness.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2016

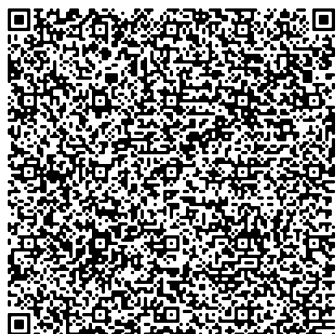
Прийнято до друку 27.10.2016

УДК 378.147:615.1(477)«19»

Валентина Сліпчук

ORCID iD 0000-0002-9552-029X

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри медичної та загальної хімії,
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця,
бульвар Т. Шевченка, 13, 01601 м. Київ, Україна
vslepchuk@mail.ru

ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ (50-60 РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ)

У статті розглянуто тенденції професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах України 50–60-х рр. ХХ ст., а саме: введення нових форм, методів та засобів навчання; організація роботи наукових гуртків; реалізація принципу науковості; видання типографським способом бланків документації для проведення лабораторних занять з організації фармацевтичної справи; видання українською мовою підручників; запровадження професійної додипломної підготовки на фармацевтичних факультетах фахівців фармацевтичної галузі для зарубіжних країн; розширення блоку загальноосвітніх дисциплін та збільшення аудиторного навантаження; зміна тривалості навчання та посилення хімічної складової при професійній додипломній підготовці фахівців для фармацевтичної галузі УРСР.

Ключові слова: професійна підготовка; тенденції; фармацевтична освіта; фахівці фармацевтичної галузі.

Вступ. Окремі аспекти з професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі нашої держави, а саме зміст, форми та методи у 50-60-х рр. ХХ ст., ще не достатньо вивчені в Україні, тому є багатогранною проблемою для дослідження. У комплексному дослідженні професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі не висвітлені певні питання, незважаючи на значну кількість наукових праць. Аналітичний огляд наукових праць, матеріалів 50-60-х рр. ХХ ст. і сьогодення свідчить про зацікавленість багатьох науковців темою розвитку професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні. Висновок щодо важливості та актуальності професійної підготовки фахівців фармацевтичної

галузі у 50 - 60-х рр. ХХ ст. можна зробити вивчаючи дослідження історіографії проблеми (Slipchuk V., 2015, р. 41-44).

Становлення та розвиток вищої фармацевтичної освіти у західноукраїнському регіоні (1784-1991 рр.) досліджено у наукових працях Д. Герцюка, Б. Зіменковського, Т. Калинюка, Р. Лесика, М. Сятині, С. Різничок. Різним аспектам розвитку професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні на сучасному етапі присвячено наукові праці І. Булах, О. Владзімірської, О. Волосовця, Д. Волоха, Я. Цехмістера, В. Черниха та інших. Окремих аспектів історії розвитку фармацевтичної освіти торкалися історики медици-

ни та фармації - З. Альберт, Н. Бенюх, В. Войткевич-Рок, Л. Клос, В. Косковський, М. Кушик, Г. Пилип, Т. Терещук. За весь період професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі України нагромаджено досвід різних наукових шкіл, тому вагомою й актуальною є проблема практичного аналізу цього досвіду і використання у сучасній професійній підготовці фахівців фармацевтичної галузі в Україні.

Мета статті – розкриття основних тенденцій професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі у 50-60-х рр. ХХ ст. в історико-педагогічному контексті.

Дослідження архівних матеріалів дає нам змогу проаналізувати **тенденції професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах протягом 50-60-х рр. ХХ ст.** Рівень професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі визначеного нами періоду покращувався завдяки збільшенню кількості профільних кафедр, розширенню навчальних програм, вдосконаленню навчального процесу у середніх та вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах нашої держави. Проаналізовані огляди предметів викладання, розклади занять, вимоги до іспитів та порівняльна характеристика навчальної діяльності при професійній додипломній підготовці фахівців фармацевтичної галузі дозволяють ознайомитись із змістом навчання у середніх та вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах України. Професійна додипломна підготовка фахівців фармацевтичної галузі 50-60-х рр. ХХ ст. базувалася на принципах послідовності і систематичності, вивчення предметів було розподілено по півріччях. Зв'язок теоретичного навчання і практики забезпечувався проведенням лекцій, практичних занять, з навчанням у лабораторіях, де майбутні фахівці фармацевтичної галузі мали можливість застосувати теоретичні знання та вміння на практиці. Особливу увагу звертали на важливість фахової підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі, навчання в лабораторіях зі спеціальних дисциплін. З метою перевірки знань майбутніх фахівців фармацевтичної галузі використовували іспити як основну форму контролю та заліки.

У 50-60-х рр. ХХ ст. було докладено чимало зусиль з метою вдосконалення навчальної програми професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах, що дозволяло випускникам працевлаштовуватись у фармацевтичній галузі будь-якої країни світу. Зокрема, на західноукраїнських землях для професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі використовувалися навчальні програми фармацевтичних факультетів університетів Австрії та Німеччини, як базові (Вертипорох Є., 1972, с. 141–142).

Згідно тогочасної навчальної програми професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі тривалість навчання складала три роки (шість семестрів) та розподілялась на дві частини, які включали вивчення загальноосвітніх, фахово-зорієнтованих та спеціальних дисциплін (Різничок С. В., 2013, с. 118). Протягом перших двох років майбутні фахівці фармацевтичної галузі вивчали обов'язкові блоки загальноосвітніх та фахово-зорієнтованих дисциплін. На третьому курсі майбутні фахівці фармацевтичної галузі вивчали спеціальні дисципліни. Вивчення повного курсу спеціальних дисциплін та виконання усіх практичних завдань, передбачених навчальним планом професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах, закінчувалося складанням другого фахово-підсумкового іспиту, який складався з наступних чотирьох спеціальних дисциплін: фармацевтична хімія, фармакогнозія, галенова фармація і рецептура, фармакологія і токсикологія. Окремий іспит майбутнім фахівцям фармацевтичної галузі необхідно було скласти з інших спеціальних дисциплін. Після складання обох фахово-підсумкових іспитів та виконання дипломної праці майбутні фахівці фармацевтичної галузі допускались до дипломного іспиту. Успішне складання дипломного іспиту дозволяло випускникам отримати звання «Магістра фармації» (Козловський О., 1962, с. 97–98).

У 50–60-х рр. ХХ ст. значна робота проводилась у напрямку організації роботи студентських наукових гуртків з метою залучення майбутніх фахівців фармацевтичної галузі до наукової роботи та підвищення рівня фармацевтичної освіти майбутніх фахівців фармацевтичної галузі в цілому. Для прикладу, у 1957-1958 н. р. ХХ ст. в Харківському фармацевтичному інституті вже працювало 14 наукових гуртків, до складу яких входило 104 майбутніх фахівців фармацевтичної галузі. Створювалися нові гуртки, наприклад на кафедрі судової хімії, фізики, неорганічної хімії і гігієни (ЦДАВО України, ф. 342, оп. 15, спр. 6095, арк. 38-47).

Робота у студентських гуртках фактично готувала наукових працівників для фармацевтичної галузі України, які засвоїли велику кількість наукової літератури, здатні самостійно не тільки вирішувати, але й ставити для розв'язання наукові питання. Саме гуртківці, які реферували велику кількість наукових робіт з фармації як вітчизняних, так і закордонних авторів, виконували та докладали багато праць, які визнавались найкращими, які мали друковані роботи – складали кадри для аспірантури та на посади асистентів з метою продовження своїх досліджень для написання кандидатських дисертацій та розвитку фармацевтичної галузі та фармацевтичної освіти в цілому.

Позитивним в організації наукових гуртків при професійній додипломній підготовці фахівців

фармацевтичної галузі є те, що реферативні доповіді перш ніж заслуховувались на засіданні наукового гуртку заслуховувались та отримували апробацію у групі, у якій навчався майбутній фахівець фармацевтичної галузі. Це стимулювало інших майбутніх фахівців фармацевтичної галузі до роботи у наукових гуртках з метою саморозвитку та професійного зросту.

У 50–60-х рр. ХХ ст. кафедри вищих фармацевтичних навчальних закладів нашої країни при професійній підготовці фахівців фармацевтичної галузі значно поновлювали та доповнювали методичні розробки до практичних та лабораторних занять, готували лабораторії та кабінети необхідними наглядними засобами (схеми, діаграми, гербарії, колекції, макети) та іншим обладнанням (приборами, посудом, реактивами та ін.) для матеріального забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі України.

Серед тенденцій професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі 50-60-х рр. ХХ ст. у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах є введення нових форм навчання, а саме, викладання «факультативних курсів», які сприяли детальнішому вивченню основних фахово-зорієнтованих та спеціальних дисциплін, таких як аналітична хімія, фармацевтична хімія, токсикологічна хімія та технологія ліків (1960, с. 57-62).

При вивченні багатьох дисциплін, починаючи з 1960 р. ХХ ст., були запропоновані також нові організаційні форми професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі, а саме запровадження так званої циклової форми навчання. Сутність циклової моделі полягала у послідовному вивченні певних навчальних дисциплін на відповідних кафедрах протягом деякого часу. А після завершення вивчення переходити до вивчення інших дисциплін на відповідних кафедрах. При цикловій моделі навчання підсумковий контроль знань майбутніх фахівців фармацевтичної галузі здійснювався протягом семестру на відповідних кафедрах, до настання заліково-екзаменаційної сесії. Варто зазначити, що застосовувались також змішана і поточна форми організації професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі, які відповідали традиційній і полягали у паралельному вивченні обов'язкових дисциплін. Однією з форм проведення навчальної практики до 1965 р. було чергування майбутніх фахівців фармацевтичної галузі в аптеках (Різничок С. В., 2013, с. 126-127).

У навчальних планах професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах нашої країни був реалізований принцип науковості за рахунок введення курсових робіт зі спеціальних дисциплін.

Організація професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі протягом 50-60-х рр. ХХ ст. покращувалась за рахунок використання у навчальному процесі нових методів та наочних засобів навчання (табличні фонди профільних кафедр, демонстраційні фонди різноманітних мінералів та лікарських засобів). Для покращення належного рівня професійної додипломної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі з спеціальних дисциплін було започатковано видання типографським способом бланків документації для проведення лабораторних занять з організації фармацевтичної справи, щоденників-звітів про виробничу практику, методичних вказівок до практичних занять з використанням обчислювальної техніки того часу (Пиняжко Р. М., 1970).

Також, управлінням навчальних закладів Міністерства охорони здоров'я СРСР наприкінці 60-х рр. ХХ ст. була затверджена нова програма та методичні вказівки з виробничої та навчальної практики для майбутніх фахівців фармацевтичної галузі у процесі професійної додипломної підготовки. Згідно цієї програми відбулося значне оновлення у змістовому наповненні та організації навчальних та виробничих практик на фармацевтичних факультетах медичних інститутів і у фармацевтичних інститутах нашої держави. Проходження будь-якої практики закінчувалося підсумковим контролем у формі захисту звітів та оцінювалося традиційною двобальною шкалою «зараховано» та «не зараховано» (Пиняжко Р. М., 1970, с. 392-426).

Окрім того, серед тенденцій професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі досліджуваного періоду припадає видання українською мовою підручників, навчальних посібників, методичних розробок, лабораторних журналів для проведення лабораторних, практичних та семінарських занять. На увагу заслуговує видання перших підручників з фахових дисциплін, зокрема підручника професора М. М. Туркевича «Фармацевтична хімія» (1961, 1-е видання) (Туркевич М. М., 1961), посібника на 30 сторінок з неорганічної хімії «Краткое введение в современную теорию кислот и оснований» (1966 р.) та ін. (Різничок С. В., 2013, с. 132).

Серед тенденцій у професійній додипломній підготовці фахівців фармацевтичної галузі 50-60-х рр. ХХ ст. у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах варто відзначити новачку – впровадження заочної форми навчання, що сприяло розробці нових навчально-методичних рекомендацій для організації навчального процесу. При організації заочної форми професійної додипломної підготовки у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах виконання контрольних робіт забезпечувало самостійне опрацювання майбутніми фахівцями фармацевтичної галузі теоретичного матеріалу і забезпечувало альтернативну організаційну форму професійної додипломної підготовки до проведення лабораторних та прак-

тичних занять. Для прикладу, кількість аудиторних годин для заочної форми навчання з фармацевтичної хімії складала 138 годин (30 годин лекцій, 108 годин лабораторних занять, 6 контрольних робіт), а для денної форми навчання – 438 годин (170 годин лекцій, 268 годин лабораторних занять) (1960, с. 69-74; 1965, с. 52-55). Оцінювання контрольних робіт відбувалося за двобальною шкалою традиційними оцінками «зараховано» та «не зараховано». При оцінці «зараховано» рецензент в одному примірнику повинен був надати рецензію на контрольну роботу та у двох примірниках, в разі не зарахування роботи, в деталізованій формі, один з яких відсилався деканатом майбутньому фахівцю фармацевтичної галузі для доопрацювання (АЛН-МУДГ, оп. 1, спр. 316, т. 2, 338 арк.).

Однією з тенденцій професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні у 50-60-х рр. ХХ ст. є запровадження професійної додипломної підготовки на фармацевтичних факультетах фахівців фармацевтичної галузі для зарубіжних країн, що сприяло вдосконаленню навчально-методичного забезпечення та матеріально-технічного оснащення навчального процесу. Професійна додипломна підготовка іноземних громадян на фармацевтичних факультетах відбувалася за державним замовленням згідно офіційних скерувань керівних освітніх органів своїх країн після проходження річного курсу підготовки з російської мови та загальноосвітніх дисциплін – хімії, математики, фізики (Різничок С.В., 2013, с. 221).

Характерною особливістю змісту професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі початку 60-х рр. ХХ ст. у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах є введення до загальноосвітніх дисциплін, крім суспільно-політичних предметів, таких навчальних курсів, як «Історія КІРС», «Політична економія», «Діалектичний і історичний матеріалізм».

Тенденція розширення блоку загальноосвітніх дисциплін посилювала виховну спрямованість навчального процесу професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі 60-х рр. ХХ ст. у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах, однак це відбувалося за рахунок зменшення аудиторного навантаження блоку фахово-орієнтованих дисциплін. Але в той же час мала місце тенденція до збільшення аудиторного навантаження майбутніх фахівців при вивченні блоку спеціальних дисциплін.

Варто зазначити, що у 1965 р. ХХ ст. було змінено навчальний план професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі, згідно якого тривалість навчання становила 4,5 роки (9 семестрів), на відміну від інших навчальних планів (1965, с. 52-55). Згідно навчального плану 1965 р. ХХ ст. професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах розширення блоку спеціальних дисциплін відбувалося за ра-

хунок поглиблення курсів спеціальної підготовки. Оскільки у програму з судової хімії було введено нові розділи з дослідження отрутохімікатів, промислових та інших отруйних речовин, то навчальну дисципліну було перейменовано із судової хімії в токсикологічну хімію (1965, с. 52-55).

У зміненому навчальному плані професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі 1965 р. ХХ ст. мала місце тенденція до збільшення аудиторного навантаження майбутніх фахівців. Протягом першого та другого року професійної додипломної підготовки майбутні фахівці вивчали загальноосвітні та фахово-орієнтовані дисципліни, а на третьому – п'ятому курсі вивчали блок спеціальних дисциплін. При вивченні науково-природничих дисциплін основною формою організації навчального процесу були переважно лабораторні заняття (48% від усіх навчальних годин), а при вивченні загальноосвітніх дисциплін проводились семінарські та практичні заняття. Для вивчення курсів фармацевтичної хімії, технології ліків та фармакогнозії відводилась найбільша кількість лабораторних годин, що свідчить про тенденцію посилення хімічної складової при професійній додипломній підготовці фахівців фармацевтичної галузі.

Висновки. За весь період 50-60-х рр. ХХ ст. варто відзначити реалізацію принципу послідовності та наступності в організації процесу професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні. Така структурна завершеність навчального процесу при професійній додипломній підготовці фахівців фармацевтичної галузі дозволяла налагодити повноцінну навчальну, навчально-методичну і наукову роботу, запропонувати нові організаційні форми та методи здобуття вищої фармацевтичної освіти у 50-60-х рр. ХХ ст. (професійна підготовка фахівців фармацевтичної галузі для зарубіжних країн та організація заочної форми навчання). Використання наочних методів, дидактичних принципів послідовності, науковості в навчальному процесі професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі сприяло ефективності навчання. Видання наукових праць з фармації того часу свідчить про забезпечення навчального процесу науково-методичною базою. Завдяки збільшенню кількості профільних кафедр, виникненню нових навчальних дисциплін відповідно до прогресу фармацевтичної науки у 50-60-х рр. ХХ ст., відбувалося покращення професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі, вдосконалення навчального процесу професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі.

Недостатньо дослідженими залишаються теоретичні та методичні засади професійної підготовки, що спричиняє необхідність розробки й запровадження системи неперервної професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі та зумовлює реформування й гармонізацію фармацевтичної освіти відповідно до світових тенденцій та з урахуванням історичного досвіду.

Література

1. АЛНМУДГ, оп. 1, спр. 316. Прикази по Львовському медичному інституту за 1960 г., т. 2, 338 арк.
2. Вертипорох Є. Автобіографія / Євген Вертипорох // Збірка наукових праць на пошану Євгена Вертипороха. – Торонто, 1972. – С. 141–142.
3. Козловський О. Нарис історії постання, розвитку та чинності УТПІ / О. Козловський // Український технічно-господарський інститут. – Нью Йорк, 1962. – Т. 2. – С. 97–98.
4. Різничок С.В. Становлення та розвиток вищої фармацевтичної освіти у західноукраїнському регіоні (1784 – 1991 рр.): дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед.наук: спец. 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / С. В. Різничок. – Д., 2013. – 263 с.
5. Сборник руководящих материалов по организации фармацевтического дела / Р. М. Пиняжко [та ін.]. – Львов, 1970. – 551 с.
6. Туркевич М. М. Фармацевтична хімія / М. М. Туркевич. – К.: Державне медичне видавництво УРСР, 1961 р. – 573 с.
7. Учебный план фармацевтического института (факультета). Квалификация специалиста – провизор. Срок обучения 5 лет : Утв. Министерством высшего и среднего специального образования СССР и Министерством здравоохранения СССР 7 мая 1960 г. № 6 мед. / Учебные планы высших медицинских учебных заведений. – М.: ЦИУ, 1960. – С. 57 – 62.
8. Учебный план заочного факультета (отделения) фармацевтического института. Квалификация специалиста – провизор. Срок обучения 5 лет: Утв. Министерством высшего и среднего специального образования СССР и Министерством здравоохранения СССР 26 апреля 1960 г. № 4 мед. / Учебные планы высших медицинских учебных заведений. – М.: ЦИУ, 1960. – С. 69 – 74.
9. Учебный план фармацевтического факультета (института), специальность – фармация, квалификация специалиста – провизор. Срок обучения 4 года 6 мес.: Утв. Министерством высшего и среднего специального образования СССР и Министерством здравоохранения СССР 17 февраля 1965 г. № 1 мед. – М.: М-во здравоохранения СССР, ЦМК по высшему медицинскому образованию, 1965. – С. 52 – 55.
10. ЦДАВО України, ф. 342, оп. 15, спр. 6095, арк. 38-47.
11. Slipchuk V. The concept of research of pharmacists professional training in Ukraine / V. Slipchuk // The advanced science journal. – United states, 2015. – Issue 01. – Volume 2015. – P. 41-44, DOI: 10.15550/ASJ.2015.01.041.

ТЕНДЕНЦИИ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ В УКРАИНЕ (50-60 ГОДА XX СТОЛЕТИЯ)

Слипчук Валентина, кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры медицинской и общей химии, Национальный медицинский университет имени А. А. Богомольца, бульвар Шевченка, 13, 01601 г. Киев, Украина, vslepchuk@mail.ru

В статье рассмотрены тенденции профессиональной подготовки специалистов фармацевтической отрасли в высших медицинских (фармацевтических) учебных заведениях Украины 50-60-х гг. XX в., а именно: введение новых форм, методов и средств обучения; организация работы научных кружков; реализация принципа научности; издание типографским способом бланков документации для проведения лабораторных занятий по организации фармацевтического дела; издание на украинском языке учебников; введение профессиональной додипломной подготовки на фармацевтических факультетах специалистов фармацевтической отрасли для зарубежных стран; расширение блока общеобразовательных дисциплин и увеличение аудиторной нагрузки; изменение продолжительности обучения и усиление химической составляющей при профессиональной додипломной подготовке специалистов для фармацевтической отрасли УССР.

Ключевые слова: профессиональная подготовка; специалисты фармацевтической отрасли; тенденции; фармацевтическое образование.

TRENDS OF PHARMACEUTICAL INDUSTRY TRAINING IN UKRAINE (50 – 60-s, 20-th CENTURY)

Slipchuk Valentina, PhD in pedagogics, associate professor, associate professor of the department of medical and general chemistry, Bohomolets National Medical University, Shevchenko boulevard, 13, 01601 Kyiv, Ukraine, vslepchuk@mail.ru

The article examines trends in professional training of pharmaceutical industry in higher medical (pharmaceutical) educational institutions of Ukraine in 50-60's, 20th century, namely the introduction of new forms, methods and means of education; implementation of research topics under pharmaceutical production proposal; organization of

scientific groups work; publishing of collections of scientific works; implementation of the scientific principle by introducing course works on specific subjects; typographic publishing of documentation forms for pharmacy laboratory classes, lab logs-reports on production practices, guidelines for practical classes using computer technology of the time; publishing of textbooks, teaching materials, laboratory logs for laboratory classes, practical seminars; introduction of professional undergraduate training at the Faculties of Pharmacy for pharmaceutical industry professionals intending to work abroad; general education discipline program expansion and auditorium load increase for future professionals of the pharmaceutical industry; it was found that coordination of work plans according to subjects of professional undergraduate training of professionals took place and the linkage of teaching of these disciplines to Marxist – Leninist theory, based on dialectical materialism and advanced Soviet science, education of future professionals of the pharmaceutical industry in the spirit of national pride, Soviet patriotism and love for the Homeland; change of the training period and increased chemical component in the undergraduate professional training for the pharmaceutical industry of the UkrSSR.

Keywords: Pharmaceutical Education; pharmaceutical industry professionals; professional training; trends.

Стаття надійшла до редакції 03.10.2016

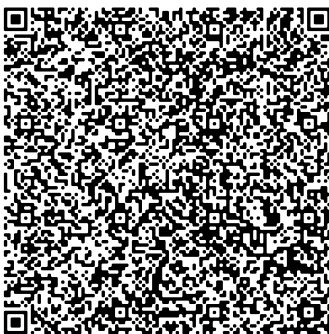
Прийнято до друку 27.10.2016

УДК 37:93 «1905-1907»

Ірина Діденко

ORCID iD 0000-0003-2047-7239

асистент кафедри іноземних мов економічного факультету,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
вул. Володимирська, 60, 01033 м. Київ, Україна
ir-za@mail.ru

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ПЕДАГОГІЧНИХ З'ЇЗДІВ ПІД ЧАС РЕВОЛЮЦІЇ 1905-1907 РОКІВ

Автором досліджується вплив суспільно-політичних подій зазначеного періоду на організацію і роботу педагогічних з'їздів. Розглядаються шляхи демократизації освіти. Аналізуються питання мови викладання, забезпечення підручниками, підготовки педагогічних кадрів до викладання у національних школах. Простежується динаміка розгляду зазначених питань в контексті з'їздів під час першої російської революції. Досліджується діяльність Всеросійської Спілки вчителів, як найбільшого професійного об'єднання вчителів того часу.

Ключові слова: безкоштовна освіта; викладання рідною мовою; демократизація освіти; каси взаємного страхування; національні школи; педагогічний з'їзд; рівні права на освіту; співробітництво між вчителями.

Вступ. Початок ХХ століття ознаменував- ся кардинальними змінами в суспільному і політичному житті. Незадоволення царським режимом сягнуло критичної межі серед прогресивних представників інтелігенції. Набував обертів революційний рух. Діячі освіти та науки не змогли залишитися осторонь суспільно-політичних змін, які поглинули країну. Вони жваво обговорювали наслідки прийдешніх змін для освітнього процесу в цілому, для реорганізації навчання, для свого правового, суспільного і матеріального становища. Найкращим засобом швидко та у широкому масштабі обмінятися думками та досвідом вже традиційно стали освітянські з'їзди, бо лише співробітництво між вчителями, на думку Т. Андерсона, має вирішальне значення (Anderson Т., 2003, с. 5). Тому не дивно, що в ці роки, не зважаючи

на репресії, було проведено багато загальноросійських з'їздів.

Вивченням результатів з'їздів спочатку займалися їх безпосередні учасники – педагоги: Корф М., Бунаков М., Лавровський М. У ХХ столітті з'їзди ставали об'єктом аналізу, як частина загальних історично-педагогічних досліджень в роботах Дровозюк Л., Корзунової Л., Капранової О., Кондрашова О. та інших. Наприклад, Капранова О. вивчала перший вчительський з'їзд (Капранова Е. Г.). Корзунова Л. висвітлювала роботу з'їздів з позиції підвищення кваліфікації професійно-педагогічних кадрів в Росії (Корзунова Л. Г., 2010, с. 94-101). Кондрашов О. торкнувся тематики педагогічних з'їздів через призму діяльності Всеросійської Спілки вчителів (Кондрашов А.). Вперше освітянські з'їзди стали темою окремого дослідження в дисерта-